

Notat

Til	Familie- og Socialudvalget	Udviklingsafsnit for Børn og Unge
Kopi til	Indtast Kopi til	Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen
Fra	Merete Løkkegaard, Marianne Stokbro	Nygade 3
Sagsnr.	2014-46237	9400 Nørresundby
		Init.: MLO

24. oktober 2014

SFI rapport, Daginstitutionens betydning for børns udvikling

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd har i oktober 2014 udgivet en forskningsrapport om daginstitutioners betydning for børns udvikling. Rapporten er baseret på en forskningsoversigt, som opsamler nationale og internationale forskningsresultater om daginstitutionens betydning for børns udvikling på kortere og længere sigt.

Rapporten er en udvidet opdatering af rapporten *Børnehavens betydning for børns udvikling* fra 2009. Endvidere er udkommet *Børnehavens og vuggestuens betydning for barnets udvikling* i 1969, *Effekter af dagpasning* i 2002, og *Børnehavens normering* i 2013.

Rapporten beror på en undersøgelse, som har haft til formål 'at undersøge og beskrive forskningsresultater, der belyser vuggestuens og børnehavens **betydning** for børns udvikling. Det er endvidere formålet at afdække de **parametre**, der må antages at være centrale for dagpasningens kvalitet.

Resultater

Generelt peges der på, at pasning i vuggestue og børnehave har en gavnlig betydning på børns udvikling og trivsel, og at en tidlig start kan påvirke barnet i en positiv retning både sprogligt, kognitivt, adfærdsmæssigt og følelsesmæssigt samt have positiv og langsigtet indvirkning på barnets skolegang.

I en række lande er de langsigtede konsekvenser for børns udvikling blevet undersøgt i forbindelse med offentlige udvidelser af daginstitutionens område (universielle indsatser).

Med enkelte undtagelser peges der på, at især børn fra socioøkonomiske vanskelige opvækstvilkår profiterer relativt mere af daginstitutionens indsatser. Her viser en canadisk undersøgelse dog, at de positive resultater tydeligt hænger sammen med kvaliteten af den dagpasning, der finder sted.

Kvaliteten defineres ved hjælp af følgende parametre:

- Interaktionen mellem barn og voksen er den mest betydningsfulde enkeltfaktor i daginstitutionen for barnets intellektuelle udvikling. Barnet lærer mest af at være aktiv initiativtager, hvor de voksne kan facilitere børnenes interessefelter, deltage i aktiviteterne, stille relevante spørgsmål og hjælpe børnene til at udvikle deres aktiviteter.
- En pædagogisk grunduddannelse kan ikke erstattes af erfaring, fordi uddannet personale er bedre til at udføre pædagogisk praksis af høj kvalitet i form af stimulerende læringsmiljøer, der støtter børnenes udvikling. Videreuddannelse stimulerer endvidere personalet, og de bliver mere støttende og stimulerende og bedre til at initiere alderssvarende aktiviteter samt omsætte viden til praksis.

- Forældreinvolvering er med til at forstærke den positive effekt på barnet. Forældrene skal inddrages som samarbejdspartnere og hjælpes til at videreføre og videreudvikle de 'lære-rige' legeaktiviteter fra daginstitutionen
- En ændring af normering til færre børn viser sig at gøre de voksne mere sensitive og opmærksomme, og børnene tilbydes flere udviklingsrelevante aktiviteter med hyppigere interaktion og dermed en bedre sproglig og kognitiv udvikling hos barnet. En højere normering associeres også med færre stresssymptomer samt færre adfærdsvanskeligheder og konflikter børnene imellem
- Der er generel enighed om, at dagpasning øger risikoen for sygdom blandt børn, særligt for vuggestuebørn. Pladsmangel er fundet at øge smitterisikoen og må antages også at kunne have konsekvens for børnenes hørelse og stressniveau. Fysiske forhold udgør sammen med bestemmelsen om sundhed og sikkerhed nogle supplerende faktorer af betydning for dagpasningens kvalitet.

FOLA – Forældrenes Landsforening har kommenteret på rapporten og fremhæver perspektiver som:

- Børnene klarer sig bedre i livet
- Børnenes intelligens, nysgerrighed og motivation øges, og de udvikler et mere positivt syn på sig selv
- Børnene får en bedre uddannelse og klarer sig bedre på arbejdsmarkedet
- Flere holder sig ude af kriminalitet
- Færre er på overførselsindkomster
- Resultaterne er særligt fremtrædende for udsatte børn.

Rapporten fra SFI peger på, at en god kvalitet i dagtilbud - set i et internationalt perspektiv - kan være med til at fremme mødres deltagelse på arbejdsmarkedet. På langt sigt kan deltagelse i højkvalitetsinstitutioner, forbedre barnets uddannelsesniveau, forbedre senere job- og indtjeningsmuligheder samt mindske kriminalitet. Alt i alt peger resultaterne på, at det samfundsøkonomisk kan betragtes som en fornuftig investering at sende børn i højkvalitetsdagtilbud.

Rapportens perspektivering peger dog også på, at der mangler viden om, hvor mange institutioner, der lever op til kriterierne for højkvalitetspasning – og for hvor store kvalitetsforskelle der er mellem institutionerne i Danmark.

I en perspektivering i forhold til Aalborg Kommunes vuggestuer og børnehaver kan fremhæves *Dagtilbud for fremtiden 2014-16* som har en strategi omfattende:

- Inklusion i dagtilbuddet i almindelighed og for børn med særlige behov i særdeleshed. Vi vil forebygge og minimere eksklusion gennem social deltagelse og bidrage til børns udvikling, læring og trivsel.
- Sundhed, som ikke blot er frihed for sygdom, men størst mulig fysisk, psykisk og social velbefindende. For børn handler det om at styrke deres mestringsevne og give dem hand- lekompetencer til at møde omverdenen. Livstilsfaktorer som søvn og kost anses også som en vigtig del af børns sundhed.
- Læring er den proces, hvor børn tilegner sig viden, kundskaber og færdigheder. Børns sociale og faglige læring sker i stor udstrækning i fællesskaber i dagtilbuddet.
- Forældreinddragelse kommer til udtryk ved, at forældrene er aktive medspillere i deres barns liv i dagtilbuddet. Vi inddrager forældrene i de vilkår, som drejer sig om deres børn og de børnefællesskaber, deres børn indgår i.

For at understøtte dette har vi målrettet opkvalificering og vidensdeling og endvidere skærpet vores dokumentation og evaluering – vi har stilet mod en kritisk undersøgende tilgang til egen praksis.

Med udgangspunkt i ovenstående udviklingsplan, er det vurderingen, at vi i Aalborg Kommune ligger fint på linje med resultaterne. Der har de seneste år været stor opmærksomhed på kvalitet i dagtilbuddene, uddannelse af personale, organisering og udvikling af området, for at sikre den bedst mulige hverdag for vore børn. Det har i Aalborg være vigtigt at sikre et godt grundniveau for alle børn, idet kvaliteten af interaktionen mellem voksne og børn er den mest betydningsfulde enkeltfaktor i dagtilbud for barnets udvikling.

Fra 2014 er der tildelt ekstra ressourcer – sociale normeringer - til et antal institutioner med mange sårbare og socialt udsatte børn. I de institutioner, der har fået tildelt social normering, gives der nu bedre mulighed for at man kan dele børnene op i mindre grupper, der kan understøtte muligheden for udfordrende lege og flere samtaler, der er med til at skabe læring for barnet. På en måde kan man sige, at institutioner med social normering nu har fået en normering, der kan hjælpe til, at den pædagogiske indsats mere kan sidestilles med andre institutioners.